

Poznań, dnia 16.06.2026 r.

Zn. Spr.: ZU.6004.1.2025

Autorzy uwag i wniosków przesłanych
z adresu noreply@lasyiobywatele.pl

Dotyczy: Dotyczy: stanowiska Dyrektora RDLP w Poznaniu w sprawie uwag do założeń projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Łopuchówko na lata 2028-2037 przekazanych z adresu noreply@lasyiobywatele.pl

W związku z przystąpieniem do sporządzenia Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łopuchówko na lata 2028-2037, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu podał do informacji publicznej (BIP, strony nadleśnictw, a także bezpośrednio przekazanie informacji członkom Zespołu Lokalnej Współpracy), że wyłożenie założeń do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łopuchówko na okres od 01.01.2028 r. do 31.12.2037 r. odbędzie się 30 dni po Naradzie Urzędzeniowej poprzez podanie do publicznej wiadomości protokołu z Narady Urzędzeniowej.

Z założeniami do planu można było się zapoznać:

- w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz siedzibie Nadleśnictwa Łopuchówko w dniach urzędowania w godzinach od 8:00 do 14:00 (po wcześniejszym umówieniu wizyty),
- na stronie internetowej RDLP w Poznaniu w Biuletynie Informacji Publicznej (materiały zostały zamieszczone w załącznikach).

Uwagi i wnioski dotyczące projektu planu było można składać w terminie do 30 maja 2026 r. na piśmie w sekretariatach RDLP w Poznaniu i Nadleśnictwie, lub przesłać na adres: sekretariat@poznan.lasy.gov.pl, a decyzja o sposobie ich załatwienia zostanie podjęta po zakończeniu tego okresu, o czym zostaną poinformowane zainteresowane osoby.

W myśl art. 42 u.o.o.ś. organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa:

- 1) rozpatruje uwagi i wnioski;

Sprawę prowadzi: Katarzyna Giełda-Pinas - Główny specjalista SL ds. urządzania lasu, Zespół ds. Urządzania Lasu,

2) dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Ponadto, jeżeli dla projektu PUL prowadzona jest strategiczna o.o.ś. Zgodnie z art. 55 ust. 3 u.o.o.ś. organ przed przyjęciem dokumentu ma obowiązek rozpatrzyć uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa, a do przyjętego dokumentu dołącza się pisemne podsumowanie wskazujące m.in., w jaki sposób uwzględniono zgłoszone uwagi i wnioski.

Mając na uwadze ww. przepisy, organ opracowujący dokument przekazuje zbiorcze zestawienie rozpatrzenia uwag i wniosków, które wpłynęły do Nadleśnictwa Łopuchówko z adresu noreply@lasyobywatele.pl Przekazane postulaty dotyczyły 20 wniosków, przesłanych od różnych autorów w zmienionej ilości i kolejności - miały charakter masowy. W związku z powyższym zgodnie z przekazaną opinią prawną nie ma przeciwwskazań, by zgłoszone uwagi i wnioski usystematyzować w jednorodnjajowe grupy i odnieść się do poszczególnych ich kategorii. Wg opinii prawnej w sprawie „w przypadku założeń do PUL takie zestawienie można opublikować w miejscu, w którym ogłoszono o możliwości zgłaszania uwag i wniosków”. W związku z powyższym dokument zostanie zamieszczony na BIP RDLP w Poznaniu.

Zgłoszono następujące postulaty do PUL Łopuchówko 2028-2037

1. Zmiana sposobu zagospodarowania w lasach społecznych

Proponuję utworzenie grupy roboczej z udziałem strony społecznej i pracowników Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, której celem będzie opracowanie propozycji udoskonalenia dotychczasowych metod prowadzenia gospodarki leśnej w warunkach lasów oddziaływania społecznego. Podstawą tych konsultacji byłyby wytyczne MKiŚ dla wzmocnienia ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast, polecenie wdrożenia modyfikacji prospołecznych gospodarki leśnej z pisma MKiŚ DLŁ-WSR.011.3.2025.WA z dnia 17-06-2025 oraz rekomendacje złożone do raportu z prac Zespołu ds. lasów społecznych w aglomeracji poznańskiej, opracowane przez autorów: dr inż. Grzegorz Rączka, dr hab. Władysław Polcyn, prof. UAM, inż. Wojciech Komczyński oraz sygnowanych przez 10 organizacji społecznych – Członków Zespołu Lokalnej

Współpracy. W szczególności udoskonalenia te powinny dotyczyć zastąpienia lasów gospodarczych Nadleśnictwa przynależnością do grupy lasów o dominujących (wiodących) funkcjach społecznych, przystąpienia do czynnej renaturyzacyjnej gospodarki leśnej z pełnym zastąpieniem użytkownika rębego trzebieżą przekształceniową o niskiej intensywności, a w lasach niestabilnych wyłączenia stosowania rębni zupełnej oraz ograniczenia wielkości powierzchni manipulacyjnych pozostałych rębni o 50%.

Stanowisko Dyrektora RDLP

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w trakcie opracowania projektu Planu Urządzenia Lasu, działa przy Nadleśnictwie Zespół Lokalnej Współpracy. Dyrektor RDLP w Poznaniu nie planuje powoływać dodatkowym zespołów roboczych. Zadaniem ZLW, jest przekazanie opinii w sprawie zasięgu i gospodarowania w lasach o zwiększonej/wiodącej funkcji społecznej. Członkowie ZLW przekazują stanowisko społeczności, czy organizacji, którą reprezentują. Zasady prowadzenia gospodarki leśnej określają w PGL LP m.in. Zasady Hodowli Lasu, Instrukcja Urządzania Lasu, Instrukcja Ochrony Lasu. Wszelkie indywidualne podejście do poszczególnych drzewostanów wyróżnionych jako lasy o zwiększonej/wiodącej funkcji społecznej zostaną zaproponowane podczas prac ZLW – po pracach terenowych indywidualnie. Nie ma możliwości pełnego zastąpienia użytkownika rębego w PUL trzebieżą przekształceniową, o której piszą wnioskodawcy, ponieważ IUL na podstawie której opracowywany jest projekt PUL przewiduje planowanie użytkownika z podziałem na etat rębny i przedrębny, zgodnie z obowiązującym grupami czynności.

2. Opublikowanie listy prospołecznych modyfikacji gospodarki leśnej i mapy obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej

Zgodnie z wytycznymi MKiŚ zawartymi w piśmie DLŁ WSR.011.3.2025.WA z dnia 17-06-2025 należy przedstawić w założeniach do projektu PUL listy prospołecznych modyfikacji gospodarki leśnej zalecanych do wdrożenia w tym piśmie, wraz z linkiem do mapy zawierającej obszary lasów o wiodącej funkcji społecznej wyznaczone przez MKiŚ na terenie Nadleśnictwa <https://www.gov.pl/web/klimat/lasyspoleczne-poznan>

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Na obecnym etapie prac funkcjonuje mapa zawierająca zasięg lasów o zwiększonej/wiodącej funkcji społecznej w Nadleśnictwie Łopuchówko i jest ona dostępna na stronie internetowej Nadleśnictwa w zakładce „Projekt Lasów Społecznych”. Wymienione modyfikacje będą wdrażane na etapie wykonywania prac, zgodnie z poleceniami MKIŚ w ramach II etapu pilotażowego procesu wyznaczania lasów o zwiększonej funkcji społecznej.

3. Uwzględnienie w PULu projektu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych

W założeniach do projektu PUL powinien być uwzględniony projekt Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych – Ekosystemy Leśne z lutego 2026 roku, który wskazuje m.in. jak będą realizowane cele Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (ang. Nature Restoration Law). W szczególności powinny być uwzględnione wskazywane tam kierunki i środki odbudowy ekosystemów leśnych.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Odbudowa zasobów przyrodniczych zakłada osiągnięcie trendu wzrostowego dla poniższych wskaźników dotyczących ekosystemów leśnych:

- drzewa martwe stojące,
- drzewa martwe leżące,
- udział lasów o strukturze różnowiekowej,
- łączność obszarów leśnych,
- zasoby węgla organicznego,
- odsetek lasów, w których dominują rodzime gatunki drzew,
- różnorodność gatunków drzew.

Projekty PUL i bieżące prowadzenie gospodarki leśnej (na poziomie nadzorczym RDLP oraz wykonawczym w nadleśnictwach) uwzględniają realizację w/w wskaźników.

4. Osiągnięcia celów ochronnych dla funkcji pozaprodukcyjnych lasów

Środki służące do osiągnięcia celów ochronnych dla funkcji pozaprodukcyjnych lasów, zakładanych w Rozporządzeniu (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmianie rozporządzenia (UE) 2022/869 (ang. Nature Restoration Law), mogą również zostać wybrane z następującej listy działań:

- a) zaniechanie czynności odślaniających glebę w sposób wielkopowierzchniowy oraz niszczących wartość estetyczną krajobrazu (rębnie typu I, II, III i IV);
- b) stosowanie rębni kępowo-przerębowej VB (gniazda nie większe niż wysokość drzew dojrzałych), wskazanej wg nowych (5 grudnia 2023 r.) Zasad Hodowli Lasu (§ 32 pkt 2b);
- c) przebudowa metodami bezzrębowymi na lasy wielopiętrowe i wielogatunkowe, przy zachowaniu ciągłej pokrywy leśnej;
- d) ochrona zachowawcza lasów nadwodnych, mokradłowych i wodochronnych;
- e) pozostawianie martwego drewna, również stojącego;
- f) pełne wykorzystanie odnowienia naturalnego;
- g) całkowita rezygnacja z orki;
- h) rezygnacja z metod maszynowego pozyskiwania drewna;
- i) odstąpienie od użytkowania rębego;
- j) przyjęcie wydłużonego okresu odnowienia, wynoszącego powyżej 40 lat;
- k) zmniejszenie maksymalnej powierzchni manipulacyjnej tej rębni IIIa o 50%, tj. do 3 ha, w porównaniu z obowiązującymi Zasadami hodowli lasu;
- l) w lasach stabilnych pełne zastąpienie użytkowania rębego trzebieżą przekształceniową, o niskiej intensywności wynoszącej nie więcej niż 50% planowanych wskaźników cięć pielęgnacyjnych, przyjętych w obowiązującym dotychczas PUL.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

(a) zaniechanie czynności odślaniających glebę w sposób wielkopowierzchniowy oraz niszczących wartość estetyczną krajobrazu (rębnie typu I, II, III i IV); - nie są to wskazówki wynikające z zapisów PUL. Dotyczą technologii wykonywania prac i mogą stanowić np. rekomendację ZLW do nowego Planu;

(b) stosowanie rębni kępowo-przerębowej VB (gniazda nie większe niż wysokość drzew dojrzałych), wskazanej wg nowych (5.12.2023) Zasad Hodowli Lasu (§32 pkt 2b); - mogą zostać wykorzystane w odpowiednich drzewostanach m.in od zależy od stanu drzewostanu dojrzałego oraz od występowania gatunków światłożądnych pod okapem;

(c) przebudowa metodami bezzrębowymi na lasy wielopiętrowe i wielogatunkowe, przy zachowaniu ciągłej pokrywy leśnej; - metoda przerębowa może zostać zapoczątkowana w odpowiednio młodszych drzewostanach, na odpowiednich siedliskach w których równocześnie pojawia się nalot lub/i podrost. Do wytypowania w trakcie prac urzędniowych – można przesłać listę wydzielen, które zdaniem członków ZLW spełniają takie kryteria;

(d) ochrona zachowawcza lasów nadwodnych, mokradłowych i wodochronnych; - siedliska bagienne są wyłączone z użytkowania, dla mokradeł i wokół zbiorników zgodnie z Rozporządzeniem MKiŚ z 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej i Zarządzeń Dyrektora DGLP (Instrukcja UL, OL i ZHL) tworzone są bufony zgodnie z zapisami IUL. Dla lasów wodochronnych nie obowiązują inne, niż wynikające z Rozporządzenia z 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej ograniczenia w planowaniu użytkowania. Lasy ochronne będą aktualizowane w 2027 r.

(e) pozostawianie martwego drewna, również stojącego – w tym zakresie kierujemy się zapisami Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Martwe drzewa pozostawia się, aby zapewnić ciągłość występowania martwego drewna; dąży się do osiągnięcia średniego poziomu około 3–5 martwych drzew w przeliczeniu na 1 ha powierzchni leśnej, pozostawiając w miarę możliwości drzewa o największym potencjale biocenotycznym, przy czym pozostawione martwe drzewa nie mogą stwarzać: a) zagrożenia pożarowego lub b) ryzyka masowego wystąpienia szkodliwych czynników biotycznych, lub c) zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, a w przypadku wystąpienia takiego zagrożenia martwe drzewa obala się i pozostawia;

(f) pełne wykorzystanie odnowienia naturalnego – wykorzystanie odnowienia naturalnego określa Rozporządzenia MKiŚ oraz określa zasady Zarządzenie 105/2025.

(g) całkowita rezygnacja z orki; - nie są to wskazówki wynikające z zapisów PUL. Dotyczą technologii wykonywania prac i mogą stanowić np. rekomendację ZLW do nowego Planu;

(h) rezygnacja z metod maszynowego pozyskiwania drewna; - poza PUL, nie ma możliwości całkowitej rezygnacji z maszynowego pozyskania drewna, dodatkowo to nie jest zakres PUL, w planie nie określa się sposobu pozyskania drewna;

(i) odstąpienie od użytkowania rębego - nie ma możliwości całkowitej rezygnacji z użytkowania rębego – niezgodne z IUL

(j) przyjęcie wydłużonego okresu odnowienia, wynoszącego powyżej 40 lat; - może być realizowany w wybranych drzewostanach. Głównie, gdy przebudowę rozpoczyna się dla drzewostanów liściastych, młodszych klas wieku, stabilnych. Do analizy podczas tworzenia PUL

(k) zmniejszenie maksymalnej powierzchni manipulacyjnej tej rębni IIIa o 50%, tj. do 3 ha, w porównaniu z obowiązującymi Zasadami hodowli lasu – taka propozycja zostanie wzięta pod uwagę do realizacji na etapie tworzenia planu cięć;

(l) w lasach stabilnych pełne zastąpienie użytkowania rębego trzebieżą przekształceniową, o niskiej intensywności wynoszącej nie więcej niż 50% planowanych wskaźników cięć pielęgnacyjnych, przyjętych w obowiązującym dotychczas PUL, co dla Nadleśnictwa Łopuchówko nie powinno przekraczać 17 m³ grubizny netto / 1 ha –. Propozycja rozmiaru miąższościowego w użytkowaniu przedrębnym przedstawiana jest po pracach inwentaryzacyjnych oraz kameralnych na Naradzie Projektu Planu. Ostateczna jego wartość jest określana na podstawie analizy wielu dokumentów, m.in.. Referatu Nadleśniczego, opinii Kierownika ZOL, referatu Wykonawcy PUL, tabel przyrostu bieżącego oraz użytecznego. Określana wartość nie jest obligatoryjna do wykonania przez Nadleśnictwo. Obligatoryjne jest wykonanie wskazań w wymiarze powierzchniowym. Samo matematyczne określenie wskaźnika poprzez podzielenie projektowanej zasobności przez projektowaną powierzchnię nie narzuca jego wykonania w każdym wydzieleniu leśnym. W jednym może być np. 10m³/ha w innym 30 m³/ha natomiast w mocno przegęszczonych drzewostanach, które podlegają np. przebudowie w cięciach pielęgnacyjnych młodego pokolenia pod okapem wskaźnik ten może być znacząco wyższy. Użytkowanie przedrębne wynika z potrzeb hodowlanych danego drzewostanu i nie można go ograniczać albo wyznaczać matematycznie

5. Wzmocnienie pozaprodukcyjnych funkcji lasu

Zgodnie z wytycznymi MKiŚ zawartymi w piśmie DLŁ-ZD.011.1.2025.RD z dnia 05-02-2026, w zakresie wzmocnienia pozaprodukcyjnych funkcji lasów (punkty 5, 7 i 8 wytycznych) należy przedstawić w założeniach do projektu PUL:

- a) listę działań zmierzających do adaptacji do zmian klimatu, mitygacji zmian klimatycznych oraz ochrony różnorodności biologicznej na terenie Nadleśnictwa;
- b) standardy prowadzenia gospodarki leśnej w lasach ochronnych dla miast i wodochronnych – dostosowanych do aktualnych uwarunkowań klimatycznych i społecznych;
- c) plan poprawy łączności ekologicznej ekosystemów leśnych oraz zalesień służący kompleksowaniu w zwarte obszary lasów o dominującej funkcji społecznej i przyrodniczej oraz zachowania tej ciągłości z lasami pod zarządem samorządów.

Stanowisko Dyrektora RDLP

Na podstawie rekomendacji Ministerstwa Klimatu i Środowiska zawartych w piśmie DLŁ-ZD.011.1.2025.RD z dnia 05-02-2026, są obecnie opracowywane propozycje zmian w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe. Nie posiadamy jeszcze konkretnych propozycji zmian do zastosowania w projektach PUL. Obecnie trwają prace nad nowelizacją Instrukcji Urządzania Lasu na poziomie Dyrekcji Generalnej. Prowadzona gospodarka leśna poprzez m.in. działania w zakresie zalesiania i odnawiania drzewostanów jest adaptacją młodego pokolenia drzew do zmian klimatu (zwiększanie bioróżnorodności, większa odporność młodego pokolenia poprzez wzrost w trudniejszych warunkach klimatycznych m.in. przy występujących większych deficytach wody). Poza tym w wielu pozycjach uznawanie rokujących i dobrej jakości odnowień naturalnych również na powierzchniach do tej pory figurujących jako użytki nieleśne, przez co pielęgnowane uznane młode drzewostany stają się łącznikiem między kompleksami leśnymi.

6. Wyłączenia lasów cennych przyrodniczo

Lasy o strukturze różnowiekowej z dużą różnorodnością gatunków drzew i z dużą ilością martwego drewna tzn. dużą ilością martwych drzew stojących i leżących, w tym szczególnie starolasy, ale też inne lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego, są

najbardziej wartościowymi lasami ze względów przyrodniczych, społecznych oraz klimatycznych, co pokazała niedawna publikacja naukowa: „Higher carbon storage in primary than secondary boreal forests in Sweden” Pascual 2026 (<https://www.science.org/doi/10.1126/science.adz8554>). Dlatego kluczowe jest wyłączenie takich lasów z gospodarki surowcowej.

Ważna jest także zmiana gospodarki leśnej w pozostałych lasach, głównie poprzez odchodzenie od zrębowego sposobu zagospodarowania na rzecz zagospodarowania przerębowego, z wykorzystaniem w pierwszej kolejności odnowień naturalnych. Zmiany w gospodarce leśnej w Polsce, szczególnie dotyczące lasów cennych przyrodniczo oraz ważnych społecznie, są już na etapie wdrażania lub planowania. Przedmiotowy Plan Urządzenia Lasu obejmuje długi okres czasu i to w przyszłości, bo od 2028 do 2037 roku, dlatego zdecydowanie powinien uwzględniać i wprowadzać te zmiany.

W związku z powyższym:

Należy wyłączyć z użytkowania metodami zrębowymi następujące siedliska i kompleksy leśne:

- a) chronione siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej;*
- b) typy siedliskowe lasu, nie objęte ochroną przez Dyrektywę Siedliskową: bór wilgotny (Bw), bór mieszany wilgotny, (BMw), las mieszany bagienny (LMb), ols (Ol);*
- c) już wyłączone z użytkowania jako „ekosystemy referencyjne”; w których stan siedliska określono jako naturalny (N1) i zbliżony do naturalnego (N2);*
- d) lasy zaklasyfikowane jako drzewostany zgodne z siedliskiem (wszystkich klas wieku);*
- e) lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych (HCVF) wyznaczone w latach ubiegłych wg Krajowego Standardu FSC;*
- f) lasy o statusie wodochronnym i ochronnym dla miast.*

Stanowisko Dyrektora RDLP:

Mając na uwadze obowiązujące zapisy Instrukcji Urządzania Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz Zasad i wytycznych DGLP, obowiązujących w Lasach Państwowych nie planuje się rębni zupełnej w następujących wymienionych przez Pana drzewostanach.

- a) chronione siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej – ze względu na konieczność ich zachowania i poprawy stanu z zasady nie stosuje się rębni zupełnych na siedliskach przyrodniczych z wyjątkiem borów

- chrobotkowych 91T0, które nie występują w Nadleśnictwie Łopuchówko. Dla siedlisk przyrodniczych przeprowadza się szczegółową analizę oddziaływania na ich stan na etapie projektowania wskazówek gospodarczych, która znajduje się w Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowiska i obszaru Natura 2000;
- b) typy siedliskowe lasu, nie objęte ochroną przez Dyrektywę Siedliskową: bór wilgotny (Bw), bór mieszany wilgotny, (BMw), las mieszany bagienny (LMb), ols (Ol) – nie stosuje się rębni zupełnej na lasach bagiennych i olsach na podstawie §191 Instrukcji Ochrony Lasu Zgodnie także zgodnie z Rozporządzeniem MKiŚ z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, poza tym zgodnie z wytycznymi DGLP i RDLP w Poznaniu wszystkie siedliska bagienne są wyłączone z użytkowania (np. Bb, BMb, LMb) dotyczy to także Lł i OLJ w 3 wariantcie uwilgotnienia. Dodatkowo wokół siedlisk bagiennych nie stosuje się cięć zupełnych w strefie buforowej o szerokości 1 wysokości drzewostanu wokół wydzieleń taksacyjnych ze zdiagnozowanym siedliskiem bagiennym. W stosunku do siedliska wilgotnych, informuję, że Bw nie występuje w Nadleśnictwie Łopuchówko, BMw - w projekcie PUL nie są planowane cięcia zupełne.
- c) już wyłączone z użytkowania jako „ekosystemy referencyjne”; w których stan siedliska określono jako naturalny (N1) i zbliżony do naturalnego (N2); - wszystkie „ekosystemy referencyjne” wyznaczone przez dane Nadleśnictwo są wyłączone z użytkowania, zgodnie z obowiązującym Standardem FSC. Wyznaczone powierzchnie referencyjne są pozostawiane bez ingerencji z wyjątkiem działań podyktowanych nadrzędnymi wymogami bezpieczeństwa publicznego. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się działania mające na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczych obszaru np. działania w zakresie retencji.
- d) lasy zaklasyfikowane jako drzewostany zgodne z siedliskiem (wszystkich klas wieku) –dążenie do zgodności drzewostanów z siedliskiem jest zadaniem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, osiąganego przede wszystkim przez prawidłowo planowane i wykonywane zadania gospodarcze. Drzewostany zgodne z siedliskiem nie będą wyłączone z użytkowania rębego, z tego powodu.
- e) lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych (HCVF) wyznaczone w latach ubiegłych wg Krajowego Standardu FSC. – Obszary HCV zostały

zidentyfikowane i wyznaczone zgodnie z obowiązującym Standardem Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej FSC dla Polski (FSC-STD-POL-02-2024), zał. 1 pt. Krajowe Ramy Szczególnych Wartości Ochronnych dla Polski. Zgodnie z definicją FSC „obszary o szczególnych wartościach ochronnych” to strefy i przestrzenie fizyczne posiadające szczególne wartości ochronne lub są potrzebne do istnienia i utrzymania szczególnych wartości ochronnych. Dla każdej z kategorii HCV są opisane strategie zarządzania które wynikają z różnorodności wymagań dla zidentyfikowanych obszarów. W Skład HCV wchodzi między innymi obszary wodochronne (HCV 4.1), lasy glebochronne (HCV 4.2) w których zgodnie ze strategią zagospodarowanie zapewnia stałą obecność szaty leśnej, np. stosowanie rębni częściowej, gniazdowych, stopniowych, czy cięć przerębowych. Rębnia zupełna może być stosowana tylko w przypadku katastrof naturalnych.;

- f) lasy o statusie wodochronnym i ochronnym dla miast - Dla lasów wodochronnych nie obowiązują inne, niż wynikające z Rozporządzenia z 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej ograniczenia w planowaniu użytkowania. Lasy ochronne będą aktualizowane w 2027 r.

7. Ochrona starolasów

Nadleśnictwo powinno w materiałach BIP, przeznaczonych do konsultacji publicznych założeń projektu PUL, zamieścić link do mapy zawierającej obszary starolasów (wraz z identyfikacją adresów leśnych) z listy przekazanej do weryfikacji władzom RDLP Poznań przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ), zgodnie z poleceniem DLŁ-WGL.0335.82.2024.ŁP z dnia 01-01-2025. Należy na mapie dodatkowo zaznaczyć obszary zweryfikowane negatywnie przez RDLP Poznań wraz z uzasadnieniem dlaczego odrzucone obszary nie spełniają kryteriów podanych przez MKiŚ. Pozwoli to obywatelom aktywnie uczestniczyć w procesie obejmowania cennych przyrodniczo lasów zmianami gospodarki leśnej w postaci wyłączeń z użytkowania rębego, rekomendowanych przez MKiŚ na terenie planowanych starolasów.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Proces weryfikacji potencjalnych starolasów odbywa się niezależnie od etapów opracowania Planu Urządzenia Lasu – weryfikacji starolasów nie przeprowadza

wykonawca projektu PUL. Niezależnie od etapu opracowania nowego Planu, polecenia Ministerstwa Klimatu i Środowiska będą w tej kwestii respektowane np. wprowadzone zostaną ograniczenia użytkowania lub całkowite wyłączenie wskazanego starolasu. Ostateczna decyzja o uznaniu lub nie drzewostanu za starolas zostanie podjęta przez MKiŚ na podstawie przeprowadzonych weryfikacji, niezależnie czy weryfikację opracował przedstawiciel Nadleśnictwa, Instytutu Ochrony Środowiska czy przedstawiciele NGO. Jeśli dane zostaną przekazane w trakcie opracowania nowego PUL zostaną one oczywiście uwzględnione w projekcie PUL. Proces jest nadzorowany przez MKiŚ i na stronie znajdują się najnowsze dane. Ministerstwo umożliwiło udział społeczeństwa w weryfikacji starolasów.

8. Korzystanie ze społecznej wiedzy o lasach

Wnioskuje o zobowiązanie wykonawcy projektu PUL dla Nadleśnictwa na lata 2028–2037 do wykorzystania danych przyrodniczych zgromadzonych w:

GBIF | Global Biodiversity Information Facility <https://www.gbif.org/pl/>

iNaturalist <https://www.inaturalist.org/>

W dobie rozwijającej się nauki obywatelskiej (citizen science) i powszechnego już w Polsce zainteresowania przyrodą i lasami korzystanie z takich narzędzi staje się niezbędne – nawet największa ekipa urzędniowa nie dotrze do każdego zakątka lasu, a być może był tam wcześniej obywatel zainteresowany przyrodą i zanotował stanowisko chronionego lub rzadkiego gatunku. Ponadto korzystanie z takich źródeł wzmacnia w społeczeństwie poczucie współodpowiedzialności za lasy.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Wykonawca PUL zostanie zobowiązany do weryfikacji zawartych we wskazanym źródle danych dotyczących gruntów będących w zarządzenie Nadleśnictwa Łopuchówko.

9. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

Wnioskuje o wyłączenie z cięć rębnych lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Lasy te pełnią szereg funkcji pozaprodukcyjnych, które na ich terenie są ważniejsze od funkcji produkcyjnych, w związku z czym powinny być wyłączone z cięć rębnych.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej nie powinny być wyłączone z prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej ze względu na cel, dla których są powoływane, to jest zapewnienie dostępności dla osób w nich przebywających. Głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa i trwałości tych lasów, a w dobie zmieniającego się klimatu, coraz częściej występujących okresów suszy i silnych, porywczych wiatrów, brak prowadzenia zabiegów gospodarczych spowoduje ich stopniową degradację. Należy pamiętać także, że w kompleksach leśnych włączonych w zasięg lasów o zwiększonej funkcji społecznej znajdują się drzewostany w różnym wieku, często młode pokolenie drzew wymagających pielęgnacji „usuwania chwastów”, czy innych zabiegów projektowanych dla wsparcia ich rozwoju.

10. Okres lęgowy

Wnioskuje o prowadzenie prac związanych z pozyskaniem drewna poza okresem lęgowym ptaków (od 15 października do 1 marca).

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

W polskim prawie powszechnym nie ma określonego okresu lęgowego ptaków, często przywołuje się okres od 1 marca do 15 października jako czas, w którym obowiązują szczególne obostrzenia dotyczące wycinki drzew na prywatnej posesji czy na terenach zieleni miejskiej. Ochrona gatunkowa ptaków (zakaz niszczenia gniazd, jaj, płoszenia i zabijania) trwa cały rok.

Prowadząc prace gospodarcze planujemy pozyskanie drewna tak, aby większość najcięższych prac (zwłaszcza rębni zupełnych, czyli całkowitego wycinania fragmentów lasu) kumulowała się jesienią i zimą (od późnego października do końca lutego).

Jeśli prace muszą odbyć się wiosną lub latem, obowiązują procedury w zakresie lustracji ornitologicznej, przeprowadzana jest wizja lokalną. Szuka się zasiedlonych gniazd i drzew dziuplastych, które są pozostawiane.

11. Ochrona siedlisk

Wnioskuje o wyłączenie z użytkowania metodami zrębowymi wszystkich leśnych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Ogólnie na terenie

*Nadleśnictwa siedliska te zajmują powierzchnię 1306,46 ha. Z tego według prezentacji przedstawionej na NU wyłączone z planowanych rębni mają być siedliska: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) i 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Natomiast 1) dla siedlisk: Kwaśne buczyny (niżowe) – 9110 i Kwaśne dąbrowy (śródlądowe kwaśne dąbrowy) – 9190 przewidziano rębnie II, IIIB, IVD, V, 2) dla siedlisk: 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) i 9170 Grąd środkowoeuropejski i (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) przewidziano rębnie II, IIIB, 3) dla siedliska Ciepłolubne dąbrowy – 9110 przewidziano rębnie IIIB, IVD, V.*

Warto nadmienić, że siedliska te na terenie Nadleśnictwa poza obszarami Natura 2000 zajmują odpowiednio: 9170 – 99,19 ha, 9190 – 3,16 ha.

W sytuacji, gdy większość lasów na terenie Nadleśnictwa to lasy sosnowe, lasy liściaste, a szczególnie lasy będące siedliskami Natura 2000 powinny być szczególnie chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych i nie powinno być w nich prowadzona gospodarka zrębowa.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Postulat dotyczy zagadnień, które są już uwzględnione w założeniach projektu PUL oraz będą przedmiotem szczegółowej analizy na etapie projektowania wskazań gospodarczych i sporządzania prognozy oddziaływania projektu PUL na środowisko oraz obszary Natura 2000.

W założeniach do projektu PUL wskazano, że dla siedlisk łęgowych 91E0 oraz 91F0 nie planuje się użytkowania rębego. Dla pozostałych siedlisk przyrodniczych, takich jak 9110, 9130, 9170, 9190 oraz 9110, przewidziano możliwość stosowania rębni złożonych lub przerębowych, dostosowanych do wymagań ochronnych siedliska, jego aktualnego stanu, składu gatunkowego, struktury drzewostanu oraz potrzeb odnowieniowych.

Nie należy utożsamiać każdego rodzaju rębni z rębnią zupełną ani działaniem sprzecznym z ochroną siedlisk. W przypadku części siedlisk przyrodniczych odpowiednio dobrane rębnie złożone mogą służyć utrzymaniu lub poprawie ich stanu, w szczególności poprzez kształtowanie właściwego składu gatunkowego, przebudowę drzewostanów, odślanianie wartościowego odnowienia naturalnego oraz eliminację gatunków niepożądanych. Obowiązujące Zasady Hodowli Lasu przewidują szeroki

zakres rębni złożonych i przerębowych umożliwiających zachowanie ciągłości pokrywy leśnej, wykorzystanie odnowienia naturalnego oraz kształtowanie struktury drzewostanów zgodnie z wymaganiami siedlisk przyrodniczych.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa jest opracowany za zasadzie priorytetu ochrony siedlisk przyrodniczych. Zawiera szczegółowe zadania ochronne przewidziane dla siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000. W szczególności przewidziano tam dostosowywanie sposobu prowadzenia gospodarki leśnej do wymagań ochronnych poszczególnych siedlisk oraz zachowanie ich właściwego stanu ochrony. Ponadto dla obszarów Natura 2000 uwzględniane są obowiązujące plany zadań ochronnych oraz działania ochronne wynikające z dokumentów ochronnych sporządzonych dla tych obszarów.

Obowiązujące plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie przewidują generalnego zakazu prowadzenia gospodarki leśnej na wszystkich siedliskach przyrodniczych, lecz wskazują na konieczność dostosowania sposobu jej prowadzenia do celów ochrony danego siedliska. Zadania dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 są wskazane i opisane w Planach Zadań Ochronnych, nadleśnictwo postępuje zgodnie z wytycznymi zawartymi w tym dokumencie.

Postulat całkowitego wyłączenia wszystkich siedlisk przyrodniczych z użytkowania metodami rębnymi nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących dokumentach ochronnych ani w zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Ochrona siedlisk będzie realizowana poprzez indywidualne dostosowanie działań gospodarczych do wymagań konkretnego siedliska, z uwzględnieniem zapisów Programu Ochrony Przyrody, planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz aktualnych wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

12. Ochrona stosunków wodnych

Wnioskuje o wyłączenie z gospodarki leśnej (i włączenie do gospodarstwa specjalnego) lasów położonych wzdłuż brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych, źródeł i torfowisk (w tym siedlisk Natura 2000: 3140 – Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic (Charetea), 3150 – Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion, 7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7140 – Torfowiska

przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), 7210 – Torfowiska nakredowe (Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis). Ponadto wnioskuję o wprowadzenie konkretnego zapisu o jaką odległość od cieków i zbiorników wodnych, źródlisk otuliny siedlisk bagiennych i łągowych, bagien chodzi – proponuję – nie mniej niż 100 m.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

W sprawie ustanowienia buforów stosuje się zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, określające bufor, w którym nie stosuje się rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz zapisy IUL określające bardziej restrykcyjne zapisy bufor 30 m. Nie wyklucza to jednak odsłaniania młodego pokolenia (prowadzenia cięć odsłaniających) oraz prowadzenia czynności związanych z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz prac związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa. Siedliska Natura 2000: 3140 – Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic (Charetea), 3150 – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion, 7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), 7210 – Torfowiska nakredowe (Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis) – są wyłączone z gospodarki leśnej.

13. Lasy na wydmach i stokach

Wnioskuję o wyłączenie z gospodarki leśnej (i włączenie do gospodarstwa specjalnego): lasów na wydmach śródlądowych oraz na stokach i zboczach o nachyleniu powyżej 20° (zmiana w stosunku do proponowanego na NU 45°).

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Na terenie Nadleśnictwa występuje niewielka liczba takich obiektów. Zostaną one przeanalizowane podczas projektowania wskazań gospodarczych. W toku prac nad projektem PUL możliwe jest przeprowadzenie dodatkowej analizy takich lokalizacji i odstąpienie od planowania zabiegów gospodarczych na wybranych wydzieleniach,

w których szczególne ukształtowanie terenu, funkcje glebochronne lub walory krajobrazowe przemawiają za pozostawieniem ich bez ingerencji.

Jednocześnie nie znajduje uzasadnienia wprowadzenie automatycznego wyłączenia wszystkich drzewostanów położonych na wydmach lub stokach z gospodarowania. Każdy przypadek powinien być oceniany indywidualnie z uwzględnieniem rzeczywistego zagrożenia procesami erozyjnymi, funkcji ochronnych danego obszaru, stanu drzewostanu oraz wymagań związanych z zapewnieniem trwałości lasu i bezpieczeństwa publicznego.

Nachylenie 45° stopni wynika z obowiązującej IUL.

14. Orientacyjny skład gatunkowy upraw

Wnioskuje o wykreślenie modrzewia z orientacyjnego składu upraw jako gatunku obcego na terenie Nadleśnictwa.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Modrzew europejski nie jest na terenie RDLP gatunkiem głównym w drzewostanach, jego udział w odnowieniach rzadko przekracza 10%. RDLP w Poznaniu nie widzi powodów, żeby ze względów wzmacniania bioróżnorodności rezygnować z jego uprawy.

15. Ochrona czynna

*W zabiegach ochrony czynnej polegających na eliminacji czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* wnioskuje o jak najszerze stosowanie obrączkowania drzew*. Taki sposób jest zarówno skuteczniejszy od wycinania drzew, ponadto nie powoduje szkód związanych z wycięciem i wywozem drzew (zniszczenia ściółki, drogi dojazdowe).*

Tak samo powinno się potraktować inne niepożądane gatunki drzewiaste.

**Zgodnie z Tokarska-Guzik B., Bakowski T. 2024. Rozpoznawanie i metody zwalczania gatunków inwazyjnych. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.*

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

W trakcie realizacji zabiegów ochrony czynnej w zakresie zwalczania i ograniczania czeremchy amerykańskiej na obszarach cennych przyrodniczo (rezerваты przyrody, obszary Natura 2000) nadleśnictwo działa zgodnie z zapisami zawartymi w planach ochrony i planach zadań ochronnych.

W przypadku braku w/w dokumentów nadleśnictwo współpracuje w zakresie określenia właściwego postępowania z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska.

Częstą formą ograniczania występowania czeremchy amerykańskiej jest jej wrywanie i wnoszenie poza obszar cenny przyrodniczo.

W drzewostanach gospodarczych starszych klas wieku (przedrębnych) nie prowadzi się działań stricte związanych z usuwaniem czeremchy amerykańskiej. Gatunek ten najczęściej zwalcza się na etapie upraw i wyjątkowo w młodnikach (w trakcie prowadzenia pielęgnacji gleby, czasami przy czyszczeniach późnych) i polega na wycinaniu lub traktowaniu środkami ochrony roślin (w coraz mniejszym zakresie) młodych odrostów tej rośliny i pozostawieniu na gruncie.

16. Inwentaryzacja gatunków

*Wnioskuje, żeby w ramach przygotowywanego PUL przeprowadzić szczegółowe badania i inwentaryzację miejsc rzeczywistego i potencjalnego występowania gatunków: pachnica dębowa *Osmoderma eremita* i kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*. Bez takich informacji siedliska gatunków mogą zostać zniszczone w wyniku gospodarki leśnej.*

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

PUL w tym Program Ochrony Przyrody zawiera wszystkie zebrane i dostępne informacje dotyczące występowania gatunków chronionych w tym w/w tzn. kozioroga dębosza i pachnicy dębowej.

Poza tym zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (§ 213) pracownicy nadleśnictwa gromadzą i aktualizują informacje o nowych stanowiskach i obserwacjach gatunków objętych ochroną gatunkową.

Poza tym zgodnie z IOL § 199 przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową, która polega na lustracji powierzchni objętej zabiegiem (jej granic oraz wnętrza) celem sprawdzenia występowania:

- a) drzew dziuplastych;
- b) stanowisk z gniazdami wieloletnimi ptaków;
- c) zasiedlonych jednorocznych gniazd ptaków;
- d) stanowisk gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG;
- e) potencjalnych stanowisk gatunków ptaków i gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG, których istnienie wynika z dostępnych danych naukowych umożliwiającą identyfikację stanowiska.

Dokonujemy wszelkich starań aby zachować stanowiska występowania gatunków chronionych w tym kozioroga dębosza i pachnicy dębowej.

17. Operat hydrologiczny

Wniosuję o wykonanie dla Nadleśnictwa Łopuchówko operatu hydrologicznego. Operat nie jest częścią PUL, jednakże bez niego projekt PUL będzie pozbawiony podstawy, na której powinny się opierać jego założenia. W związku z tym, wnioskuje, żeby operat hydrologiczny były sporządzone przed powstaniem projektu PUL i uwzględnione w tym projekcie.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Operaty hydrologiczne będą wykonywane systematycznie dla wszystkich nadleśnictw rdlp w Poznaniu. Trwa proces opracowania SWZ do zlecenia pierwszej partii prac. Nie jest to zadanie, które musi być wykonywane równoległe z projektem PUL.

18. Ochrona zasobów wodnych

Wniosuję o wzmocnienie działań dot. ochrony zasobów wodnych. Bezkosztowo można takie działania prowadzić np. poprzez społeczne akcje zasypywania rowów (koordynowane przez Nadleśnictwo). Takie akcje miały miejsce w ostatnim czasie w Polsce i pokazały swoją skuteczność.

Ponadto przy obecnych problemach związanych z suszą nie można nadal traktować bobrów jako szkodników, lecz jako sprzymierzeńców w walce z suszą. W związku z tym tamy bobrowe nie powinny być likwidowane. Natomiast jeśli istnieje konieczność ochrony konkretnych drzew przed ścięciem przez bobry (np. w celu bezpieczeństwa lub

ochrony mienia) należy stosować siatki ochronne zakładane na pień drzewa – jest to metoda tania i skuteczna.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Zagadnienia związane z ochroną i kształtowaniem stosunków wodnych stanowią jeden z istotnych elementów Programu Ochrony Przyrody oraz zostały uwzględnione w założeniach do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łopuchówko.

Obowiązujący, jak i aktualizowany Program Ochrony Przyrody wskazuje konieczność ochrony siedlisk bagiennych, mokradłowych, źródłiskowych oraz terenów związanych z wodami powierzchniowymi, a także potrzebę zachowania i odtwarzania naturalnych funkcji retencyjnych lasu.

W dokumentach planistycznych uwzględniono również działania służące poprawie retencji krajobrazowej.

W założeniach do projektu PUL przewidziano objęcie szczególną analizą siedlisk bagiennych, mokradłowych oraz innych obszarów wrażliwych na zmiany stosunków wodnych. Obszary te są również uwzględniane przy wyznaczaniu powierzchni o zwiększonej funkcji przyrodniczej oraz podczas analiz związanych z lasami o wiodącej funkcji społecznej.

Skuteczna ochrona zasobów wodnych nie wymaga automatycznego wyłączenia wszystkich terenów sąsiadujących z ciekami i zbiornikami wodnymi z prowadzenia gospodarki leśnej. Kluczowe znaczenie ma dostosowanie sposobu prowadzenia gospodarki do lokalnych warunków siedliskowych oraz zachowanie funkcji retencyjnych ekosystemów leśnych.

Sposób prowadzenia gospodarki będzie dostosowywany do warunków wodnych danego obszaru oraz wymagań ochronnych siedlisk i gatunków związanych z wodami. Szczegółowy zakres działań zostanie określony na etapie opracowywania projektu PUL w oparciu o wyniki prac terenowych, obowiązujące dokumenty ochronne oraz aktualną wiedzę dotyczącą ochrony zasobów wodnych.

Ochrona cieków, zbiorników wodnych i terenów podmokłych jest już realizowana poprzez stosowanie zasad dobrej praktyki leśnej (pozostawianie buforów), wymogów ochrony siedlisk przyrodniczych oraz ograniczeń wynikających z obowiązujących przepisów.

Kwestie związane z likwidacją rowów melioracyjnych lub przywracaniem naturalnych stosunków wodnych wymagają każdorazowo indywidualnej analizy technicznej, przyrodniczej oraz własnościowej i nie stanowią standardowego elementu planu urządzenia lasu.

Nadleśnictwo dostrzega istotną rolę bobrów w kształtowaniu stosunków wodnych oraz zwiększaniu retencji krajobrazowej. W ostatnich latach znaczenie naturalnych procesów retencyjnych, w tym również efektów działalności bobrów, jest coraz szerzej uwzględniane w działaniach związanych z adaptacją lasów do zmian klimatu i ograniczaniem skutków suszy. Każdy przypadek oddziaływania bobrów na infrastrukturę lub drzewostany wymaga jednak indywidualnej oceny, uwzględniającej zarówno cele ochrony przyrody, jak i potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa oraz ochrony mienia.

19. Pomniki przyrody

Wnioskuje, by przyszły PUL uwzględniał działania mające na celu zwiększenie liczby pomników przyrody na terenie nadleśnictwa.

Ochrona drzew spełniających kryteria uznawania ich za pomniki przyrody powinna być wpisana do programu ochrony przyrody jako zadanie nadleśnictwa. Leśnicy powinni realizować to zadanie np. poprzez wyszukiwanie obiektów, sporządzanie dla nich dokumentacji i zgłaszanie ich organom gmin. Można także wprowadzić ochronę takich drzew poprzez zarządzenie wewnętrzne nadleśniczego. Program ochrony przyrody powinien zostać odpowiednio uzupełniony o takie zadania. Takie działania mogą pomóc spełnić wymagania polityk europejskich związanych z ochroną lasu (restoration law, strategia leśna, strategia bioróżnorodności).

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Nadleśnictwo Łopuchówko realizuje działania w zakresie ochrony przyrody w tym aktywnie włączając się w proces ochrony cennych drzew, zgodnie z obowiązującymi aktami prawa (Ustawa o ochronie przyrody, Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, oraz obowiązującymi zarządzeniami (Instrukcja Ochrony Lasu). Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (§211 i 212), przynajmniej raz w roku nadleśnictwo dokonuje przeglądów

pomników przyrody znajdujących się na zarządzanych gruntach, informacje zebrane podczas przeprowadzonych wizji terenowych wpisuje się do odpowiedniego formularza.

Ochrona pomników przyrody to jedno z kluczowych zadań leśników w ramach dbania o bioróżnorodność i dziedzictwo przyrodnicze. Lasy Państwowe zarządzają terenami, na których znajduje się ogromna część polskich pomników przyrody.

Każdy ma możliwość zgłoszenia, spełniającego odpowiednie warunki drzewa, jako pomnika przyrody

W PUL nie możemy zakładać zwiększenia lub zmniejszenia liczby pomników. Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody Ustanowienie jak i zniesienie pomnika przyrody, następuje w drodze uchwały rady gminy.

Program ochrony Przyrody będący integralną częścią PUL zawiera informacje o wszystkich istniejących formach ochrony przyrody w tym pomnikach przyrody. W przypadku powołania w trakcie obowiązywania PUL nowych obiektów ochrony przyrody dane zapisywane są w kronice Programu Ochrony Przyrody i aktualizowane w bazie SILP.

Poza pomnikami przyrody chronione są drzewa biocenotyczne.

Za drzewa biocenotyczne uznaje się okazy, które pełnią wyróżniającą się, w danych warunkach przyrodniczych, rolę w zachowywaniu różnorodności biologicznej, np.:

- a) drzewa dziuplaste;
- b) drzewa z wieloletnimi gniazdami ptaków;
- c) drzewa wyróżniające się wiekiem, rozmiarami lub pokrojem;
- d) pojedyncze okazy lub grupy drzew gatunków domieszkowych, nektarodajnych, owocodajnych;
- e) drzewa, na których występują owocniki grzybów nadrzewnych;
- f) drzewa, w których występują próchnowiska.

20. Drzewa dziuplaste

Wnioskuje, żeby podczas inwentaryzacji szczególną uwagę zwracać na drzewa dziuplaste, które są istotne dla utrzymania bioróżnorodności lasów. Drzewa dziuplaste powinny być pozostawione do ich naturalnego rozpadu.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Drzewa biocenotyczne w tym dziuplaste są pozostawiane zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi między innymi takimi jak: Ustawa o ochronie przyrody czy Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej

Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu w celu zwiększania bioróżnorodności chronimy drzewa biocenotycznych (w tym dziuplastych) pozostawiamy je w lesie do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu.

Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu (§ 28) drzewa dziuplaste muszą pozostać na powierzchni jako pożądane elementy strukturalne nowego lasu.

RDLP w Poznaniu posiada certyfikaty potwierdzające zrównoważoną gospodarkę (FSC – Forest Stewardship Council i PEFC) i zgodnie z Krajowym Standardem Gospodarki Leśnej FSC (Zasada 6.3.7) przestrzegamy zapisu: *"Nie usuwa się drzew dziuplastych, jeśli nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi. Przed wycięciem sprawdza się, czy drzewo nie jest dziuplaste"*.

Podczas planowania i wykonywania prac gospodarczych szczególną uwagę zwracamy na pozostawianie i ochronę drzew dziuplastych, będących ważnym elementem środowiska.

Podczas prac terenowych związanych z opracowaniem projektu Planu Urządzenia Lasu wykonawca identyfikuje i opisuje elementy istotne z punktu widzenia ochrony przyrody zgodnie z obowiązującymi zasadami urządzania lasu.

Drzewa dziuplaste stanowią ważny element ekosystemów leśnych, będąc miejscem schronienia, rozrodu oraz żerowania wielu gatunków ptaków, ssaków i bezkręgowców. Z tego względu ich zachowanie jest uwzględniane w ramach obowiązujących zasad prowadzenia gospodarki leśnej.

W Nadleśnictwie Łopuchówko pozostawianie drzew biocenotycznych, w tym drzew dziuplastych, stanowi jeden z elementów działań służących zachowaniu różnorodności biologicznej lasów. Również Program Ochrony Przyrody wskazuje na potrzebę zachowania elementów stanowiących siedliska organizmów związanych ze starymi drzewami oraz martwym drewnem.

Jednocześnie nie jest możliwe przyjęcie zasady bezwzględnego pozostawiania wszystkich drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Każdorazowo należy uwzględniać ich stan techniczny, lokalizację oraz ewentualne zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi, infrastruktury lub ruchu komunikacyjnego. W pozostałych przypadkach drzewa takie powinny być zachowywane w możliwie szerokim zakresie jako cenny element ekosystemu leśnego.

21. Starolasy

Wnioskuje o publiczne udostępnienie mapy wysokiej rozdzielczości, zawierającą obszary starolasów (wraz identyfikacją adresów leśnych) z listy przekazanej do weryfikacji wraz z zaznaczeniem, które obszary zweryfikowane negatywnie wraz z uzasadnieniem tej decyzji.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Proces weryfikacji starolasów jest na etapie prac prowadzonych przez Ministerstwo Środowisko i Klimatu. Nadleśnictwo zweryfikowało i chroni starolasy wyznaczone podczas tzw. I weryfikacji i te dane mogą być udostępnione. Zaznaczyć należy, że obecnie nie obowiązują żadne zapisy prawa powszechnego wprowadzające ochronę starolasów.

MKiŚ zapraszało wszystkich do aktywnego włączenia się w weryfikację starolasów.

Nadleśnictwo Łopuchówko przekazało do właściwych jednostek dane wymagane w ramach tego procesu. Zakres oraz sposób udostępniania informacji o starolasach, w tym map, wykazów wydzieleń oraz wyników weryfikacji, nie jest określany przez nadleśnictwo, lecz wynika z zasad przyjętych dla ogólnopolskiego procesu prowadzonego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Jeżeli końcowe wyniki identyfikacji starolasów zostaną opublikowane przed zakończeniem prac nad PUL, zostaną uwzględnione w projekcie planu.

22. Prognoza oddziaływania na środowisko

W prognozie oddziaływania na środowisko proszę ocenić w szczególności ryzyko niszczenia siedlisk, stanowisk gatunków chronionych, niszczenia miejsc rozrodu i odpoczynku, niszczenia gniazd ptaków, oraz niepokojenia gatunków chronionych

przez prace leśne wraz z zaproponowaniem skutecznych sposobów eliminacji tego ryzyka.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Dla każdego Planu Urządzenia Lasu właściwa Regionalna Dyrekcja Ochrony środowiska określa się zakres i stopień szczegółowości danych zawartych w prognozie oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000, zgodnie z zapisami ustawy dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognozy oddziaływania są dostępne na BIP nadleśnictw.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Poznaniu

Tomasz Kwieciński
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Wnioskodawcy
2. Nadleśnictwo Łopuchówko
3. Wykonawca projektu PUL
4. ZO, ZG, DR, ZI